

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONÁ.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendszeres tagdíja évi 200 lel, kiskgazdák, gazdatársak és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 100 lel pótdíj ellenében kapják. *ro*

A lapfelfüggetelő bizottság felfüggetele mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 350 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 180 lel Egyes szám 7 lel

Cséplőgéptulajdonosok!!

Ha eredeti

Wolfner-féle gépsziját,

megbízható

**gépolajat, dobsint,
tömitő-anyagokat,
csapágyfémeket,
jó szerszámokat**

óhajtának vásárolni, forduljanak az
E. G. E. géposztályához

a

HANN és TÁRSA

Műszaki és Kereskedelmi Részv.-Társ. céghez

Cluj—Kolozsvár, Str. Reg. Maria II.

Telefon: 2—36. • Sürgönyc.: Hanncomp.

3934

Tízszerezésre emelik a földadót.

A jövő évben lejár az az 5 esztendő, amelynek tart-mára a földadót kivetették. — Az őszi folyamán szándékozik a kormány előkészíteni az új adótörvényt, amelynek kapcsán a pénzügyminiszter nagyobb nyomást szándékozik adni a présnek a földadókra. Amilyen gazdasági éveket értünk az utóbbi években, félős, hogy a nagy nyomást nem bírja ki a gazdaközönség, vagy elpusztul alatta, vagy elromlik a gépezet.

Már az 1923. évben is igazságtalan volt a földadó megállapítása, mert annak alapjául

nem a kataszteri jövedelem szolgált. Így törtenhetett meg az a méltánytalanság, hogy a bánáti gazdák régi adójuknak kb. ötszörösét fizetik már négy éve, míg a sokkal terméketlenebb erdélyi vármegyék némelyike tizenhét, tizenkilencszeresét! Ha a kataszteri jövedelem szolgálna alapul, ugy ezek az aránytalanságok nem fordulhatnának elő. Az előszerek azt a hirt hozzák, hogy a földadót a mainak tízszeresére fogják felemelni. Az említett méltánytalanság így megtízszereződne!

Az ipar, kereskedelem, érdekeinek védelmében sokkal mozgékonyabb tud lenni, mint a mezőgazdaság, noha nekünk is megvannak már a kamaráink, ezek azonban élő-halottak. Sem pénzük, sem hatáskörük, sem hatalmuk nincsen. Minden gazdatársunk ezért megyebeli képviselőjének és szenátorának figyelmét idejében hívja fel az őszi parlamenti ülészek idején betervezendő törvényjavaslatra, nehogy

a most következő 5 esztendőre megtízszereződjenek a most is alig elviselhető terhek.

Hogyan tudjunk fizetni, amikor az utóbbi évszázad legnagyobb jégverései voltak, az idén a gabona megdőlt, a rozsda eszi, a kukorica, répa stb. sárgulnak, a sok ázástól a széna kilugosodott, vagy elvitte az ár, a burgonya már júliusban a földben rothadt, a gabona-árak esnek, az állatoknak értéke nincs, ellenben a gépek, eszközök és kézi munkaerő minden lel esésnél emelkedik, de a lel javulásában nem megy vissza!

Reméljük, hogy közelebről alkalmunk lesz összehasonlító kimutatást közölni a régi és új adók összegének aránytalanságairól és az adatokat Garoflid földművelésügyi miniszter ur rendelkezésére fogjuk bocsájtani, hogy már a tervezet készítése alkalmával sérelmeinket feltárhassa a pénzügyminiszter ur előtt.

—K.

A lóhere magtermelése és nemesítése.

A növénynemesítő munkálatok valamennyi fontosabb gazdasági növényünk nemesítésére kiterjednek, sőt a fűfélék nemesítését is kellő arányban felkarolták, de a lóherenemesítésünk nagyon fejletlen.

Ennek főoka az, hogy a lóheremagtermelésünk nem áll kellő színvonalon és a növény nemesítése csak akkor fejlődhet ki megfelelő arányokban, ha a magtermelése nemcsak kedvező magtermő esztendőkből, hanem *állandóan jövedelmező volna*. Ez első sorban a magtermelés mennyiségén múlik, mert kat. holdankint 60—80, vagy akár 100 kg. lóheremagtermés, amilyent sok helyen aratnak, még jó magarak és a takarmányhasználat figyelembe vételével sem lehet valóban jól jövedelmező.

A mostani súlyos gazdasági viszonyok között, a jól jövedelmező termelési ágak felkarolása és kihasználása értékes alapokat szolgáltat a gazdaság jövedelmezőségének biztosítására. Erre a lóhere magtermelése adott esetekben nagyon alkalmas lehet, mert éghajlatunk nagyon alkalmas a lóhere sikeres

magtermelésére, *mert annak magkötésére a természetes alapfeltételeket biztosítja.*

Ha más tényezők nem akadályoznák a lóheremagtermelésünk sikerét, akkor kedvező természeti viszonyaink folytán nem a mostani senyvedő és *esetleges* magkötésekre alapított, hanem magas fokban fejlett lóheremagtermelésünk lenne.

Hiszen gazdasági szempontból ez egyik legértékesebb takarmánynövényünk. Könnyen állítható a vetésforgóba, az őszi gabonafélék kitűnő előveteménye, kiválóan értékes takarmány és *ha a takarmány használatát jó magterméssel egészíthetnénk ki, egyik legértékesebb gazdasági növényünk lehetne*, amelyet mostani termőterületének sokszorosára terjeszthetnénk ki, mert a lucernával kapcsolatosan az állattenyésztés egyik fő alapvetője.

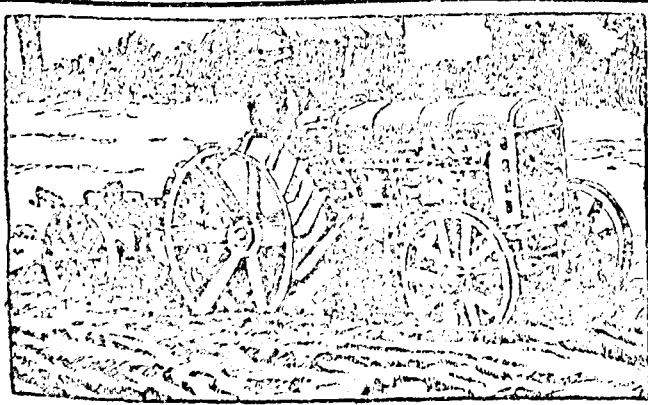
Jó magtermése a takarmány természeténél sokkal olcsóvá tenné, mert *a mag értékesítése szolgáltató a főjövédelmet és a takarmánytermését olcsón lehetne értékelni*, ami az állattenyésztés javára válnék. Ezért a lóhere jövedelmező magtermelésében olyan fejlődési

Gazdák

Általános biztosító Részvénytársaság.

3768

Székhelye: Arad. Hílgazgatóságok: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviselőségek: Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szatmár és Nagyszében. Elfogad tűz, jég, élet, állat, befőzéses lopás, baleset, szavatossági, szállítmány és üveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítást ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Legújabb típusu FORDSON TRAKTOROK

gazdasági gépek és autók, HOFFER és SCHRANTZ cséplőgépek lerakata

"PERRY"

cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. Telefon 999. szám. [3883]

Ahol a mai naptól kezdve a gyár utasítására mélyen leszálított áron részletfizetésre szerkezheti be gépszükségletét.

alpok rejlenek, amelyek biztosításra érdemes valamennyi rendelkezésünkre álló lehetőséget felhasználni, mert az a termelésre megfelelő viszonyok között az állattenyésztés fejlesztésének és a gazdaság jövedelmezőségének elsőrendű tényezője lehet.

Lóheretermelő gazdaságaink részére e kérdés nagy horderejét nem kell részleteznem, de nagy kiterjedésű olyan területeink is vannak, amelyekben a lóhere jó sikerrel lenne termelhető, de azt mégsem vetik, pedig azzal a sikeres magtermeléssel kapcsolatosan a gazdaság jövedelmezőségének fokozása terén nagy eredményeket lehetne elérni, a kiscgazdák körében is, amire a Bánság és Bácska sváb kiscgazdájának különösen egyes községekben szépen fejlett lóheretermelése a legszebb példát szolgáltatja.

Lóheretermelésünk és magtermelésünk fejlesztésének nagy akadálya azonban a vetőmag és vetésterületeink nagyarányú *arankafertőzöttsége*, egyúttal a magtermést pusztító *ápion* kártétele, ami főoka annak, hogy a lóheremagtermeléseink silányak.

Az aranka, sajnos, nemcsak a forgalomba kerülő vetőmagot, hanem a lóheretermelő területeinket is nagyon jelentékeny fokban fertőzi és ilyen fertőzött területeken nem lehet sikeres lóheremagtermelést folytatni. *Ha arankamentes vetőmagot fertőzetlen területre vetünk, az esetleg felvetődő aranka kellő időben végrehajtott irtásával ettől a károkozótól mentesíthetjük a lóherevetéseinket.* Az erre fordított munkánk eredményét az arankamentes lóheremag jobb árban nyerjük, fontos azonban, hogy a *magtermésünk is kellő foku legyen.*

Ezért az *ápionkárosodás eredményes leküzdése a jövedelmező lóheremagtermelés egyik legfőbb alapfeltétele.* Kisebb területeken ez nem lehet sikeres, ha a szomszédok ugyanakkor nem védekeznek.

A védekezés abból áll, hogy a lóhere első termését virágzás idején, amikor az *ápion* első nemzedéke a virágra petézett, zölden feleltetjük, vagy *bezsombolyázzuk*, mert azzal ezt a nemzedéket sikeresen elpusztíthatjuk. Ha egy-két éven át ilyen alaposan irtjuk ezt a kártétőt, ez annyira megfogva kószhatik, hogy ezután az első termést ismét szénává száríthatjuk és a *Jablonowski* által ajánlott többi védekezési módot szárbainduláskor, virágzás előtt a *rovarhálóval történő befogást*, valamint az első szénatermés betakarítása után a fiatal lóheresarju 2½%-os *dohánylugos permetezését* alkalmazhatjuk, különösen a boglyák körül gondosan permetezve, hogy az onnan kirajzó újabb *ápionnemzedék* elpusztuljon, ha abból eszik.

Az *ápion* alapos irtása nélkül nem számíthatunk jó lóhere magtermésre. Hiába vizsgáljuk a magnak hagyott második termés gubóit, hogy költöttek-e azok magot, ha korábban nem fordítottunk gondot az *ápion* irtására, mag helyett annak lárváit és bábjaikat fogjuk a heregubóban találni.

Ezenkívül sok terméketlen virágot is találhatunk, amit alkalmas beavatkozással szintén megszüntethetünk. Amint ismeretes, a lóhere csakis a rovarok beavatkozása útján képes magot kötni. A virágszerkezete olyan, hogy a virágpóra csak akkor juthat a nővirághoz, ha azt a mézet és virágpórt gyűjtő rovarok felnyitják. Sok kutató megállapítása szerint ugyanaz a lóherevirág a saját virágpórával szemben terméketlen, tehát a rovaroknak más virágpórát kell a nővirághoz juttatni, ezt azonban hazai tapasztalataink nem igazolták.

Ha tehát azt akarjuk, hogy a lóhere bőven kössön magot, a lóhere megköltést végrehajtó rovarok természetes elszaporodását biztosítanunk kell. Ezek a *pöszmék*, vagy *pöszörök*, amelyekről már *Darwin* kimutatta, hogy a lóhere megköltése azok sikeres munkáján mulik. Ilyenek a: *Bombus agrorum*, *B. muscorum*, *B. hortorum*, *B. ruderalis*, *B. pratorum*, *B. lapidarius*, ellenben a nagyon gyakori *B. terrestris*

inkább káros, mint hasznos, mert csak a nőstény nyitja fel rendesen a lóherevirágot, a hímje átvágja azt és így jut a virágmézhez. *Minél több pöször járja a lóherevetésünket, annál inkább biztosítva van az, hogy valamennyi lóherevirágot bejárják és azt termékenyítik.* A mézelő méh a lóhere virágját nem képes úgy felnyitni, hogy az termékenyülhessen és a többi lóherét járó rovarok ilyen munkájának sikere is kétes, vagy kevésbé eredményes.

Az *ápion* irtásával kapcsolatosan a *pöszörök elszaporításával a lóheremagtermelésünket nagyon jelentékeny mértékben fokozhatjuk.* Olyan gazdaságokban, amelyek a lóheremagtermelésre alkalmasak, ez úgy történhetik, hogy azok szaporítását olyan növények vetésével mozdítjuk elő, amelyek számukra különösen a kora tavaszi időszakokban bőséges táplálékot nyújtanak és a termelésük egyúttal a gazdasági üzem szempontjából is előnyös.

A pöszörökből egy-egy megtermékenyített anya telet át. Ez kora tavasszal az első mezei virágokból gyűjti a táplálékát és építi a fiasítását. *Ha a pöszörök később bőséges táplálékot talál, akkor a család gyorsan benépesedik, következő évben nagyobb számú anyaméh alatti családokat és a maglóherevetéseinkre bőséges pöszörjárást nyerhetünk.*

Ennek ellenkezője áll be, ha kevés a táplálékuk, vagy időközben huzamosabb időn át koplálnak. Kora tavasszal a viritó gyomok a fiasító anyák részére legtöbb vidéken elegendő táplálékot szolgáltatnak, május végén az ákác is bőséges táplálékot adhat, a lóhere első virágzása szintén, de ha ezt az *ápion* miatt zölden kell feleltetnünk, vagy *bezsombolyázzunk*, akkor az esetben, ha virágzó rétek, vagy más méhlegelő nem áll rendelkezésre, a kora tavaszi zöldtakarmányok, vagyis a *bíborhere*, *pannon-és szőszösbükköny*, később a *tavaszi bükköny* és a *lucerna* virágzó vetései jelentékeny fokban előmozdíthatják a szaporodásukat. A *repce* is jó mézelő növény és ha az ilyen növények vetése üzem szempontból is megokolt, akkor azokkal nagyon előmozdíthatjuk e hasznos rovarok szaporodást annyira, hogy a lóhere nyári megköltésekor erős rajzásban termékenyíthessék azt.

Lóheretermelő gazdaságban érdemes erre gondot fordítani, mert azzal a magtermést nagyon jelentékeny mértékben fokozhatjuk. Mostani lóheremagtermelésünk nemcsak *esetleges*, de *sajnos, nagyon kevésbé céltudatos*, mert a fentemlített alapvető részleteket nem veszi figyelembe. Pedig ezek lényegbevágóak és a gyakorlati értékük abban van, hogy 60—100 kg. os kat. holdankénti lóheremagtermésünket általuk

200—300 kg. ra, vagy azon túl is fokozhatjuk. Jövedelmezőség szempontjából ez nagy különbség és ez az eredmény azzal biztosítható, hogy a lóheremagtermelő a lóherén élő rovarok fejlődését a céljának megfelelően irányítja. *További fejlődést a lóhere nemesítésével érhetünk el.*

Tapasztalataink szerint a lóherében nemcsak formailag, vagyis szerében, levélzetében, virágiában, fejlődésében és termelési értékében is egymástól nagyon eltérő fajtaelemek vannak, amelyek kitenyésztésével a termelt lóherét nagyon jelentékeny fokban megjavíthatjuk. Így pl. vannak a lóherében olyan fajtaelemek, amelyek magasabb növésűek, dúsabb levélzetűek, jobban sarjadzók és bokrosodók, mint a többi fajtaelem, vagy azok keverékvetése, tehát a *takarmánytermésük jobb*, mint az utóbbiaké, egyúttal vannak olyanok, amelyek könnyebben és dúsabban kötnek magot, mint mások, *ilyenek kitenyésztésével tehát a lóhere magtermését is fokozhatjuk:*

Az ilyen értékes fajtaelemek kitenyésztését megnehezíti az, hogy a lóhere kölcsönös termékenyítésre utalt növény és emiatt a kiváló anyatövek öröklése nem fajsziárd, de a nemesítő ismételt kiválasztással és mesterséges termékenyítéssel ennek ellenére sikeresen kitenyésztheti azokat. Ezt a munkát azonban csak akkor érdemes végezni, ha a lóhere szántóföldi magtermelése sikeres és jövedelmező. Ezért elsősorban ezt kell kifejlesztienünk és akkor a további fejlődést a lóhere nemesítése eredményesen biztosíthatja. *Gräbner Emil.*

Külföldi lapszemle.

A „Mezőgazdaság és Kertészet” 1926. 7.ik száma közli a *breslauer* mezőgazdasági kiállítás ismertetése rendén a következőket;

„A növénynemesítők nagy számmal szerepelnek a kiállításon. Majd minden intenzívben kezelt közép- és nagybirtok foglalkozik önálló növénynemesítéssel egyrészt saját részére szolgáló nemes vetőmag előállítására végezt, másrészt a nemesített vetőmag értékesítése céljából. A növénynemesítők külön szervezetek vannak tömörülve, mely szervezetek az ő speciális érdekeiket vannak hivatva védeni és a növénynemesítés ügyét előmozdítani. A nemesített magvak forgalmazása szigorúan szabályozva van, s a „nemesített” néven való forgalombahozatalnak első feltétele a magvak elismerése. Az elismerés azonban nem állami, hanem tisztán gazdátársadalmi szervezeti feladat. Szabályait a *Ladwirtschafts-Rat* (Mezőgazdasági Tanács) állapítja meg, s magát az elismerést a kamarák végzik. Az elismerés többféle minősítéssel történhet: elismerik az „eredeti” nemesítést, külön elnevezéssel az 1., 2. évi utántermést s ezeket csakis ezen a néven lehet áruba bocsátani. Ily módon tehát ki van zárva az, hogy valaki „eredeti” mag helyett későbbi utántermést kapjon. Ezzel szemben a gazdaközönség meg is becsüli a nemesített magvakat s nem sajnál értük 50—100 százalék, sőt néha még ennél is több felárat fizetni.”

Ime, milyen üdvös és hasznos foglalkozás perspektíváját adja, a kevés földdel maradt, erdélyi intelligens birtokosoknak ez az ismertetés. Buzdító kellene legyen, hogy — az E. G. E.-ben tömörülve — kisürgessék a „magnemesítők” szakosztályainak megalakítását. *i. s.*

A „Köztelek” 1926. 43.ik számában írja dr. Schilberszky, hogy a magyarországi dohánytermő vidékeken az utóbbi évek tapasztalásai szerint, a dohányfajta szador, vagy más néven ágas szador, vagy kenderfajta szador: *Phelipaea ramosa* (Orobanche ramosa) helyenkint nagyobb mennyiségben jelent meg és tetemes károkat okozott. Ezért szükségesnek tartom, hogy e virágos elősködő pusztításaira az érdeklődők figyelmét felhívjam és a

Aranyér
„ANUSOL” Goedecke

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer.

Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Ártalmatlan alkatrészekből mentes. Reggel és este egy kupocskára tesz a végbélbe bevezetve.

3932

Minden patikában és drogériában kapható.

Raktár: F. H. MEES
BUCURESTI, Cal. Grivitei 61
Gyár címe: Goedecke & Co. chem. fabr. Leipzig.

fennforgó körülményekről, valamint a szükséges teendőkről tájékoztassam.

A szádor rendszerint a dohánymagvakkal kerülve a földbe, a palánták földgomolyával együtt, azért amannak a csirázása is — a dohánymag vetésideje szerint — május és június hónapokban következik be. Szántóföldi fertőzés akkor is történhetik, ha ott előzőleg olyan növény tenyésztett, amelyet az élősködő szintén megtámad.

Óvintézkedések. 1. Kellően okszerű trágyázással megjavított, középkötöttségű jó termőtalajt kell dohánytermelésre választani, a trágyázást nem szabad közvetlenül a dohány előtt végezni, hanem a forgórész megfelelő előnövénye alá kell alkalmazni.

2. Az okszerű forgórésznek alkalmazkodnia kell a szádornövényhez, ezért szádoros szántóföldön csak hosszabb idő letelével ajánlatos dohányt termeszteni; ez idő alatt szünetelnie kell a kender- és napraforgó-termesztésnek is, illetőleg mindazoknak a növényeknek, amelyekre a szádor veszélyt jelent.

3. A dohánypalánták kiültetése lehetőleg korán történjék.

4. A dohányon megjelenő szádort idejekorán, még virágzó állapotában, a rendes dohányművelési munkálatok (bugázás, kacsozás, levéltörés) előtt kell töben levágni, gondosan eltávolítani és eltüzelni. Ha virágos állapotban nem gyomlálták ki, akkor a magvas szádort helyén meghagyván, azokat el kell pörköltetni, nehogy a megérett magvai a talajban elszóródhassanak. Ha mulasztásból a magvak mégis kihullottak volna, akkor a dohányszántóföldet mélyen meg kell szántani és több éven át nem szabad rajta megfelelő növényeket termelni.

Az „Állattenyésztők Lapja” 1926—3 ik száma érdekes hírt közöl az állatok megjelölésének legújabb módja felől a következőkben:

„Az emberek társadalmában az azonoság megállapításának, főleg a kriminalológiában jutott fontos szerep. Erre feltétlenül biztos módszernek bizonyult a daktiloszkópia, az ujjlenyomat, melyet azonban nemcsak kizárólag bűnösök személyazonosságának a megállapítására használnak, hanem helyenkint a cselédkönyvben, hordárok igazolványán, okmányokon (Románia) is láthatunk, Franciaországban az idegen légió tagjairól is vesznek ujjlenyomatot.

Henschel már 1902-ben Berlinben a Fleisch und Milchwirtschaft című folyóiratban értekezett arról, hogy az orrtükrő papillaris vonalaiból biztosan meg lehet állapítani, hogy valamely levágott állatfaj melyik törzshöz tartozik.

1924-ben dr. Littwitz Nasalbioskopie beim Rind c. disszertációjában behatóan foglalkozott ezzel a kérdéssel. Megállapította, hogy a szarvasmarha fényszáját a papillaris vonalak mezőkre osztják. Az egyes mezőket vonalak választják el egymástól s a mezők közepén kis gödröcskék (pórusok) vannak s már szabad szemmel is érzékelhető mirigyek. Minden egyes állat fényszáján mások a papillaris vonalak, úgyhogy azoknak a lenyomata éppen olyan biztos azonosági megállapítást tesz lehetővé, mint embereknél a daktiloszkópia.

A lenyomat készítése a következő módon történik: A fényszájat szappanos vízzel megtisztítja s kendővel szárazra törli, majd egy bélyegzővel festéket ken a fényszájra s sima papíri nyom rá. Az u. n. vászonpapíros alkalmazatlan. A papírost gömbölyű litóspapírral móval szorítja a fényszájra. Az egész eljárást gyorsan kell véghez vinni, nehogy az állat közben lenyalhassa a festéket.

Ajánlatos tehát, hogy azok, akik drága tenyészállatot vásárolnak, rögtön az állat megvétele után készítsenek fényszájlenyomatot s ha az állat otthon megérkezett, újból vegyenek lenyomatot. Ilyen módon minden kicserélésnek, tévedésnek elejét veszik. A vevő sem

csalódhatik s az eladót sem érheti esetleg alaptalan gyanu.

Törzskönyvezett állatok törzslapján is helyénvaló volna a fényszájlenyomat, hogy semmiféle visszaélés se fordulhasson elő.” t. s.

EGYLETI ÉLET.

A gazdasági vándortanítói intézmény felállításának tervét vetette fel dr. Szentkirályi Ákos ny. gazd. ak. igazgató az E. G. E. közgyűlésén és legutóbbi igazgató választmányi ülésén. — A közgyűlés, valamint az igazgató választmány megértéssel fogadta a közérdekű javaslatot és a közel jövőben az illetékes tényezők bevonásával egy értekezletet fog tartani az egyesület az anyagiak felől való gondoskodás tárgyában. — Igen kívánatos volna 2—3 vándortanfőnök a beállítására, akik már az idei ősz folyamán megkezdhetnék működésüket, ismételjük, ha sikerül az anyagiakat biztosítani.

Gazdasági előadás Marosludason. A Cukorrépatermelők Szövetsége f. évi július hó 4 én Marosludason gazdasági előadást rendezett, amelyen dr. Péter Béla v. gazd. ak. igazgató tartott szépszámú gazdaközönség előtt előadást. Az előadás sikere érdekében Dániel Elemér községségi szövetségi elnök fáradozott eredménnyel.

A vaj kiviteli tilalmának megszüntetése Az 1925. november 14-i 252. számú Monitorul Oficialban megjelent közlemény szerint a minisztertanács a tehénvaj kivitelét megengedte kg.-ként 15 lei kiviteli illeték mellett. A legelsőbb gazdasági tanács mindezideig ezen minisztertanácsai határozat keresztülvitelét nem engedélyezte. Ennek a következménye egy erős túltermelés lett vajban és erős áresés. Az Erdélyi Szász Gazdasági Egylet június 15 én e kritikus helyzetet a földművelésügyi és kereskedelmi miniszteriumban feltárta és szóbelileg biztató ígéretet kapott, a vaj export engedélyezésére. Minthogy azonban az a mai napig sem engedélyezték, az E. G. E. is távirati fölterjesztést intézett ez ügyben a kormányhoz azon a memorandumon kívül, amelyet a vámkérdésben a múlt héten küldött és amelyben szintén kérte a kiviteli tilalom eltörlését.

Az állattenyésztés színvonalának megtartása és emelése érdekében szükséges gazdasági teendők megbeszélése céljából az E. G. E. igazgató választmánya legközelebbi ülése alkalmával egy szakértekezletet rendez. Az értekezlet anyagának előkészítésére felkérte dr. Szentkirályi Ákos ny. gazd. ak. igazgató, Szász Ferenc (pusztakamarási) földbirtokos, Szathmáry István földbirtokos és Farkas Árpád gazd. ak. tanár urat.

A cséplési idényre

ajánlunk az előírásnak megfelelően szakszerűen összeállított

mentőszekrényeket

nagy mentőszekrény ---	
65×40×25 cm. drb.-ja	1,500
közép mentőszekrény ---	
57×27×26 cm. drb.-ja	850
kis mentőszekrény ---	
34×17×16 cm. drb.-ja	420

az összes alkatrészek a mentőszekrények kiegészítésére kaphatók.

Krayer drogueria

Timisoara, Piata Sft. Gheorghe.

!!Kérjen árjegyzéket!!

3936

Védekezés az óvantag ellen.

Az óvantag a baromfiak legveszedelmesebb élődsi ellensége, mely főleg a tyukokat kinozza, de megtámadja az összes baromfiakat is. Csak nyáron szaporít. A kifejlett álca épp úgy szívja a baromfi vért, mint a kifejlett óvantag. Kártétele csak nyáron tart. Télen az élődsi az ól falának hasadékaiban tartózkodik, hideg ellen nem érzékeny, csak a nedvességgel szemben. Az állatokat csak éjjel támadja meg. Nappalra az ól falzatának repedéseibe vonul. Ha nagyon elszaporodott, szívásuk következtében a tyukok annyi vért veszítenek, hogy lábra sem bírnak állani s rövidesen elpusztulnak. A napról napra megismételt tisztogatás nem eredményes védekezés, mivel nappal az állatokon az óvantag fel nem lelhető. A közvetlen pusztítás az ólban ugyancsak bizonytalan lehet, mert az óvantag rendkívül szívós, a falzatban meghúzódva, táplálkozás nélkül évekig életképes marad. Tökéletes eredményt még a mérleg gázokkal sem érhetünk el. Újabb tapasztalatok szerint még legtöbbször a cyan-gőzölés használ. A védekezés legbiztosabb módja a tyukól alapos megtisztítása. A farészeket el kell égetni s ujjakkal pótolni. A falazatot a téglá alapig le kell vakarni s új, repedésmentes vakolattal kell bevonni. Már a vakolatba is klórmészert keverünk s azután az évente legalább kétszer megismételt fertőtlenítő meszelés alkalmával a mésztejbe mindig klórmészert is keverünk. Ugyanezért az ól faberendezéseit forró vízzel tisztára mossuk s azután klórmésztejjel bevonjuk. Előzetes védekezésül pedig óvakodunk az élődsi behurcolásától. Ezért, ha új baromfiat szerzünk be, azt előzőleg elkülönítve tartjuk és gondosan megfigyeljük. A többi közé csak akkor kerülhetnek, ha óvantagmentesnek bizonyultak.

Kisebb szakközlemények.

Hangyák kiirtása. Egy német szaklapban olvassuk a hangyairtas alábbi módjait. Minden részbe, nyílásba, ahonnan a hangyák előjönnek, hintsünk kámfort és schweinfurtti zöldet, majd a nyílást tapasszuk be cementtel vagy gipszszel. Így még patkányok is elpusztíthatók. Azonkívül a hangyákat forrázzuk le, ha nagyobb mennyiségben együtt látjuk őket. Nyáron jó védekezés a paradicsomlevél. Minden hangyajárta helyre tegyünk friss paradicsomleveleket s azonkívül paradicsomlevelekből erős teát főzzünk és ezzel ismételtén jól kenjük be mindazokat a helyeket, ahol hangyák jelentkeznek. A paradicsom szagától úgy elmenekülnek, mint a méregtől.

Szénagyűjtő és fölrakó gép. A szénagyűjtés és betakarítás nemcsak azért kényes munka mert kedvezőtlen időjárás esetén (pl. megázás) az újra teregetés és szárítgatás által a betakarítási költségek felszaporodnak, hanem azért is, mert ekkor a széna minősége sokat szenved. Így a szénagyűjtés mindig gyors munkát kíván. Gyors és olcsó munkát végezni csak géppel lehet. A külföldön, hol drága a kézi és igáserő munkabér, már a háború előtt is szerkesztettek különféle szénaforgató és fölrakó gépeket. Most újabban a németek gyártanak ily szerkezeteket, melyek nemsokára nálunk is el fognak terjedni. A legújabb az Osterrieder-féle szénagyűjtő és fölrakó gép. A gépet a szénahordó-szekér után akasztjuk. Amint a 2 erős igásló által vont szekér megindul, a rendekben vagy apró kis kupacokban fekvő szénát a gereblyekarmok összegyűjtik és láncszerkezettel (elevátorral) a hosszú léceken felszállítják menet közben a szekérré, hol egy vagy két munkás a szénát elrakja. Ha a szekér megtelt, akkor a szénarakót egy másik (üres) szekér után akasztják és a szénagyűjtés és fölrakás nagy gyorsasággal megy végbe. A gép tisztán dolgozik, a tarlót fel is gereblyézi és nem marad sok hulladék a szekér nyomán. A gép ma még drága ugyan, de az az olcsó munka révén pár év alatt kifizeti magát.

Vegyes közlemények.

A Gazdák biztosító Intézete RT. igazgatósága Pascu Sándort aligazgatónak nevezte ki és bejegyzését az aradi törvényszéktől kérte.

Szorogatják a szaksajtót. A nyomdaiparban hiheetlen áremelkedések voltak a legutóbbi munkás bértárgyalások kapcsán. Julius 1-től minden nyomdászsegéd átlagos fizetése havonta 1000 L-jel emelkedik. Ezenkívül a papír árakban is 25 százalékos az emelkedés, úgy, hogy a lapok előállítására a jövőben a legnagyobb erőfeszítéseket kívánják meg a kiadóktól. A lapkiadás sohasem volt üzlet, most meg épen nagy áldozatokat követelő vállalkozás lesz, amely áldozatot meg kell hoznunk a saját érdekünkben is. A nyomdaipar áremelése meghaladja az arany valutát, míg a mezőgazdasági termények árai még mindig a paritáson alól állanak. Ez a váratlan magas ár-emelés az E. G. előfizetési díjának emelését is maga után fogja vonni, ha esetleg az idén el is kerülhetnők jövőben semmi esetre sem fogjuk az emelést elkerülni.

Románia kikapcsolódott a buza világforgalmából az 1925-26 évben, mert míg buza kivitele nem volt, lisztből és az előző évi 5794 waggónnal szemben csak 210 w-t exportált. Ennek többféle oka van. Ezek röviden a következők: rekvirálások, maximálások, földreform, mezőgazdasági hitel hiánya, magas kiviteli vámok, büntető vasúti tarifa és szállítási mizériák, sápok. — Mindegyik okról külön lehetne egy-egy cikket írni, de már kívülről tudjuk ezeket, segíteni azonban mégsem tudunk, mert az agráriusoknak szervezetlenségük miatt nincs meg a kellő sulyuk és szavak a parlamentben és a kormányban.

A mezőgazdaság helyzete az árvizek után. A szép, sőt mondhatni rekordterméskilátásokat a május-junius havi állandó esőzések lényegesen megváltoztatták. Eltekintve az árvíz okozta elemi csapásokról, mely bár nagy területeken semmisítette meg a termést, a megmaradt gabonák hozama is jóval kevesebb lesz a kilátásoknál. A megdőlt, rozsdás gabona aratása helyenként az esős napokban már megkezdődött. Sokat kellett szárítani. A táblákat gyomlálni az esők miatt nem lehetett, ezért nagyon gyomosak. A termés általában közepesnek mondható. — A kapások közül a kukorica, répa sárgulni, a burgonya a földben rothadni kezdett és a peronoszpora főleg a korai burgonyákat a legtöbb helyen egészen megsemmisítette. A kapálással megkésték a gazdák. Ezért a kapásoknak is a kaszás napszámot fizetik egyes helyeken. A széna, ahol nem rothadt meg, kilugosodott, silány tápértékű. Szárítása igen nehéz és költséges volt. Az utóbbi szebb napokon teljes erővel fogtak a késedelmes munkák pótlásához.

A szövetkezetek ünnepnapja. Julius hó 3-án volt a szövetkezetek nemzetközi ünnepnapja, amelyet a világ csaknem minden falusi és városi szövetkezete megünnepelt. A szövetkezetek nemzetközi szövetsége ezidő szerint 34 országot és több mint 50 millió szövetkezeti tagot ölel fel. — A szövetkezeti gondolat pedig mind több és több jószándéku ferfiut és asszonyt nyer magának. Mindazokat, akik önmaguk és az utókor számára egy boldogabb és igazságosabb társadalmi rend felépítésére törekcsenek, mind jobban felismerik, hogy mennyire szükségessé váltak a szövetkezetek alapvető principumai: az egyéni haszonnak kiküszöbölése az összetartás és testvériség érzete által, az iparnak és kereskedelemnek demokratikus ellenőrzése és a nép nagy tömegei szociális helyzetének emelése.

A magyargyerőmonostori „Hangya” szövetkezet 10 éves jubileumát üli az idén. A jubiláris közgyűlés alkalmával újra életre akarják hívni a gazdák a községi gazdakört. Ennél nemesebb gondolatot nem termelhetett volna a 10 éves szövetkezeti élet a lelkekben, ezért örömmel üdvözlöljük a gyerőmonostori öntudatos gazdákat és lelkes vezetőiket.

Törvényjavaslat a mezőgazdasági szakoktatásról és a gazdahitelről. A kormány a parlament az őszi ülésszaka elé törvényjavaslatot terjeszt a mezőgazdasági szakoktatásról és a gazdahitelről. Mindkét javaslat rég vajdó, rendezetlen kérdéseket lesz hivatva szabályozni.

Kisajátítják a be nem épített telkeket. A kolozsvári agrárbizottság a bukaresti legfőbb agrártanácsból bizalmas rendeletei kapott, hogy kezdje meg az agrártörvény azon intézkedésének végrehajtását, mely szerint az 1926 július elsejéig be nem épített belvárosi ingatlanok kisajátíthatók. Ennek megfelelően az agrárbizottság átírta a városi tanácshoz, hogy a kerületi kapitányságok utján írja össze azokat a telkeket és kerteket, amelyek nincsenek beépítve. Az összeírás egyes városrészekben már meg is kezdődött. Az utasítás szerint azokat az üres telkeket is, amelyek tulajdonosai már kérték, vagy kaptak építkezési engedélyt és az építkezést még nem kezdték meg, valamint az olyan telkeket, amelyeken nem kőházak vannak. Arról, hogy a kisajátítás alá kerülő telkek tulajdonosai milyen kártérítést kapnak, a rendelet nem tartalmaz felvilágosítást. A városi beltelkek sorsát valószínűleg követni fogják a falusi beltelkek is mert ahogy a mezőgazdasági ingatlanoknál sem tapasztalhatunk könnyűütlelet a magyar gazdákkal szemben, vagy a városi beltelkeknél sem számíthatunk a szociális szempontok szemelőttartására.

Erdőkitermelési engedélyek. A földmívelési miniszterium a következő erdőkitermelési engedélyeket adta ki, a melyek a hivatalos lap június 26 iki számában jelentek meg: Szerb község (Aradmegye) birtokosságának 491 hektárra, a fiátfalvi unitárius hitközségnek 14 ha-ra, a fiátfalvi (Udvarhely megye) református hitközségnek 11 ha-ra, Henry M. Bertholetnek Felsőszilvás 34 ha. Fásítási garancia hektáronként 500 leu. Brassó városának Hosszufalu, Bernálfalu, Zajzon községekben 2720 ha-ra, Cárán Bertának Gyergyószentmiklós 161 ha-ra (Fásítási garancia ha. ként 3000 lei.) Az orsovai kerületi erdőigazgatóság engedélyt kapott arra, hogy a 13. bánáti határőrezred vagyonszösségének tulajdonát képező, krassó szörénymegyei községek határában levő erdőségeket kitermelhesse. Az erdőségek területe 24.061 ha. és 9099m². Fásítási garancia 2000 leu ha. ként.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvértárs. Cluj-Kolozsvár, Plata Unirel (volt Mátyás király-ter) 7. sz.

Alaptőkéje: 25.000.000 Tartalékok: cca 24.200.000
 Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. — Affiliált intézetek: Nagyenyed, Torda, Székelyudvarhely, Szászrégen, Nagybánya. — Áruraktárai a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít, mindentféle bankszerű üzletet előnyösen végez. Safe deposit. — Engedélyezett devizahely.

P I A C.

Országos vásárok.

1926. július hó 17-én Damania, Gyergyóditró. — 18-án Lippa. — 19-én Feketetót, Hadad, Máramarossziget, Sárköz. — 20-án Borosjenő, Gátalja, Gyamata (Temesmegye), Kerc, Mezőrtics. — 21-én Dragus, Krasznabétek, Zám. — 22-én Kovászna. — 23-án Királydaróc, Szamosujvár. — 24-én Berkesfalva, Dicsőszentmárton, Gyalu, Nagyida, Ópécska, Temesbökény, Torda, Vajdakamarás. — 25-én Berzászka, Buziás, Kőhalom, Oravica, Románoravica.

Állatárak:

	Fej, tehén borjuval	Hízott ökrök sulyban	Igás ökrök párja	Hízott sertés sulyban	Igás ló darabja
Érkeserü	8000	—	14—20000	40	8—10000
Ksztkereszt	12—16000	29	18—25000	35	9—11000
Kövend	8—12000	—	20—30000	—	5—10000
M.-lgen	9—11000	—	—	—	—
Mnemege	8—12000	—	24—36000	—	5—8000
N.-szében	10—18000	30	26—36000	38—46	10—15000
P.-kamarás	10—25000	28—30	—	36	6—14000
Sülelmed	8—10000	—	18—25000	42	—
Temesvár	9—14000	—	15—24000	40	7—14000

Termények árai mázsánként:

	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengerfő
Bodófalva	950	700	600	520	600
Érkeserü	900	500	450	450	500
Kézdiszentkereszt	1000	610	570	510	480
Klopódia	900	650	550	560	510
Kötölget	—	—	—	—	—
Kövend	840	—	510	490	470
Magyarlgen	850	—	—	—	450
Magyarnemege	—	—	—	—	—
Nagyszében	820	—	730	550	600
P.-kamarás	850	650	500	520	480
Sülelmed	880	600	600	600	580
Temesvár	980	540	570	540	500

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 3 lei. Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 30 lei.

Dísz- és honyhakertész keres. Báró Bánffy Dániel fugalál gazdasága. 3933

Tarlórépa

elsőrendű minőségű.

Beszerezhető: *Cluj*

MEZŐGAZDÁR KERESKEDELMI RT. nál ARADON

Minden modern gazdaságban a szuperfoszfát-műtrágya

nélkülözhetetlen. 150 kg. kiszórásával holdanként 200—300 kg. terméstöbblet érhető el.

„PHÖNIX” FABRICA DE ACID SULFORIC SI PRODUSE CHIMICE SOC. ANON. BAIA-MARE.